

РОБЪРТ ШЕКЛИ

КОСМИЧЕСКИ ПРОСЯК

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

1.

Детринджър бе изпъден от родната си планета Ферланг заради „актове на невероятна грубост“. Той нагло си бе чистил с език зъбите по време на Медитацията на Веселието и бе завъртял опашката си на обратната страна, когато Регионалният Убикватор благоволи да го наплюе.

Тези актове на безочливост нормално биха му спечелили не повече от няколко десетки години пълно изгнание. Но Детринджър утежни престъпленията си със съзнателно неподчинение по време на събранието-възпоменание на Бога, когато настоя за публично припомняне на някои от неговите доста противни сексуални подвизи.

Последният му асоциален акт бе безпрецедентен в историята на Ферланг: той бе упражнил публично злонамерено насилие върху лице от Уканистър, като по този начин извърши първия Акт на Открита Социална агресия от времето на Ерата на Смъртоносните игри.

Точно тази последна отблъскваща постъпка, предизвикала минимални телесни повреди, но огромна духовна разруха у уканистърриеца, докара на Детринджър най-строгото наказание — извънпланетно заточение.

Ферланг е четвъртата планета на слънце, намиращо се близо до единия край на галактиката си с петнадесетпланетна система. Детринджър бе закаран дълбоко в бездната между галактиките с междузвезден кораб, а после пуснат по течението, в малко немощно спортно корабче. По собствено желание го придружаваше верният му механичен слуга Икор.

Съпругите на Детринджър — веселата лекомислена Марускаа, високата умница Гуенкифър и неустоимата Уу с провисналите уши — се разведоха с него, изпълнявайки тържествения Акт на Вечното отхвърляне. Осемте му деца изпълниха службата за Отричане от бащата, макар че Бетани, най-малкият, бе чул да прошепва след това: „Не ми пука какво си сторил, татко, аз пак си те обичам.“

Разбира се, на Детринджър не бе позволено удоволствието да разбере това. Пуснати на воля из безкрайното море на космоса, немощните енергийни системи на малкото му корабче неочаквано се повредиха. Той опозна глада, студа, жаждата и непрестанното пулсиращо главоболие от недостиг на кислород, поставяйки се доброволно на намалени дажби. Огромната пустош на космоса се простираше от всички страни, нарушавана само от безмилостния блясък на далечни звезди. Той бе изключил веднага двигателите на корабчето си. Нямаше смисъл да изразходва малкото си гориво в междугалактичното пространство, което изсмукваше ресурсите на огромните междוזвездни кораби. Щеше да запази горивото си за планетарно маневриране, ако подобна невероятна възможност някога му се усмихнеше.

Времето бе неподвижно черно желе, в което той бе обвит изцяло. Лишен от познатите си опори, един по-слаб разум можеше и да се пречупи. Но за да продължи да съществува, вместо да се предава на отчаянието, чиито обективни аргументи бяха навсякъде около него, той се стегна. Насили се да обръща внимание на най-дребните неща от обслужването на умиращия кораб, изнасяше концерти всяка „вечер“ пред музикално сакатия си слуга Икор, играеше каланетика, практикуваше високоскоростна медитация, извършваше сложни автосексуални ритуали и започна да пише „Книга за оживяването в самота“. Отвличаше се по стотици начини от унищожителната мисъл за почти сигурната си смърт.

След един безкраен период от време, характерът на космоса внезапно се промени. Зоната на безветрието отстъпи пред неочаквани катаклизми. Възникнаха сложни електрически изпразвания, представляващи нова опасност. Накрая в тесен фронт се разрази буря, понесе корабчето и го завъртя като прашинка из сърцето на бездната.

Самият факт, че е неподходящо за такъв вид пътешествие, го спаси. Водено без да се съпротивлява от фронта на бурята, малкото корабче оцеля благодарение на гъвкавостта си. Имаше период на безсъзнание. После Детринджър отвори очи и изморено се огледа. След това погледна през илюминаторите, а накрая се консултира с навигационните инструменти.

— Препминахме цялата бездна — каза той на Икор. — Приближаваме се до външните граници на планетна система.

Икор се привдигна на алуминиевия си лакът.
— От какъв тип е слънцето? — попита той.
— Тип „О“ — отговори Детринджър.
— Да се молим на паметта на Бога! — възкликна Икор и падна,
тъй като акумулаторите му се бяха изтощили.

2.

Последните удари на бурята затихнаха преди корабчето да пресече орбитата на най-външната планета — осемнадесета поред откъм силното, животворно слънце тип „О“. Детринджър зареди Икор от корабните акумулатори, въпреки че машината запротестира, че токът трябва да се пази за някой спешен случай.

Този случай се появи по-скоро, отколкото си бе представял Детринджър. Инструментите на борда му бяха показали, че петата планета откъм слънцето е единствената, която би могла да осигури поддържане живота на Детринджър, без нужда от вносни суровини. Но тя се намираще твърде далеч за останалия със съвсем малко гориво кораб, а сега космосът отново бе безветрен и не им предлагаше никаква помощ, с която да могат да достигнат целта си.

Единият начин на действие бе да си стоят, да чакат и да се надяват, че някой вътрешен поток ще се насочи към тях или даже нова буря. Този план бе напълно консервативен. Имаше опасност в краткото време, през което все още можеха да се задържат живи благодарение на корабните запаси, да не се появи никакво течение или буря. Освен това имаше риск, ако се появи течение или буря, те да бъдат понесени в неподходяща посока.

Но рискове имаше независимо от действията, които щяха да предприемат. Детринджър, естествено, избра по-действиеният и вероятно по-опасен план. Като подбра най-икономичния курс и скорост, той тръгна да измине онази част от разстоянието, която щеше да му позволи наличното гориво, готов след това да се остави в ръцете на Провидението.

С мъчително пилотиране и ръчно подаване на гориво, той успя да стигне на двеста милиона мили от целта. След това Детринджър трябваше да загаси двигателите, оставяйки си гориво за не повече от час, за атмосферно маневриране.

Корабчето дрейфваше из космоса, все още в посока на петата планета, но толкова бавно, че и хиляда години едва ли щяха да са

достатъчни, за да го докарат в атмосферните ѝ граници. Само с минимално усилие на въображението корабът можеше да бъде приет за ковчег, а Детринджър за законния му обитател. Но Детринджър не си позволяваше да мисли за това. Той се върна отново към режима си на каланетика, концерти, високоскоростна медитация и автосексуални ритуали.

Икор бе някакси шокиран от всичко това. Той, който бе твърде праволинеен, внимателно намекна, че действията на Детринджър са неподходящи за положението, в което се намират и поради това — налудничави.

— В известен смисъл си прав, разбира се — отвърна весело Детринджър. — Но трябва да ти напомня, че Надеждата, макар и да се счита невъзможна за удовлетворяване, все пак се смята за една от осемте ирационални благословии и затова (според Втория Патриарх) с много по-голяма сила от разумните Запрещения.

Оборен от цитата, Икор със скърцане се предаде и дори отиде толкова далеч, че изпя един химн заедно с Детринджър. (Резултатът бе меко казано смехотворен.).

Неочаквано енергията им свърши. Намалените наполовина, а след това на четвъртина порции, ги изтощиха и ги докараха почти до точката на пълна немощ. Напразно Икор молеше господаря си да изпразни собствените му акумулатори в празните на кораба.

— Няма значение — каза Детринджър, потрепервайки от студ. — Ще продължим като равни и ще запазим сетивата си, ако изобщо успеем да се измъкнем, което считам за съмнително, въпреки всички доказателства в полза на противното.

Може би Природата се влияе от Чувствата. И сигурно само заради Детринджър, Тя си направи труда да изпрати едно силно вътрешно течение, точно когато от всичките им енергийни ресурси беше останал само спомен.

Самото приземяване бе съвсем просто за пилот с уменията и късмета на Детринджър. Той кацна върху зелената и примамлива повърхност на петата планета като перце. И когато изключи двигателите за последен път, му беше останало гориво точно за тридесет и осем секунди. Икор падна върху металните си колене и изрече молитва към Паметта на бога, която си бе спомнила за тях и им

бе осигурила това място за отшелничеството. Но Детринджър го прекъсна.

— Чакай да видим първо дали ще можем да живеем тук, пък после ще се занимаваме с благодарностите.

Петият свят се оказа доста гостоприемен и с малко усилия можеше да се намери всичко, но едва ли и удоволствия. Да се избяга беше невъзможно. Само напреднала в технологично отношение цивилизация би могла да произведе сложното гориво, необходимо за двигателите на кораба. А краткото наблюдение от въздуха бе показало, че петата планета, макар и представляваща красив и гостоприемен свят, не притежаваше цивилизация, нито дори знак за разумен живот.

С една проста процедура на кабелна размяна, Икор се подготви за перспективата да прекара остатъка от живота си на това място. Той посъветва Детринджър също да приеме неизбежното. Все пак, заяви той, дори и да намереха някакси гориво, къде щяха да идат? Вероятността да се намери напреднала планетна цивилизация дори и за добре оборудван разузнавателен кораб е астрономически малка. А за малък съд като тяхното спортно корабче, един такъв опит би се равнявал на самоубийство.

Детринджър не се впечатли от настойчивостта му.

— По-добре да търсиш и да умреш, отколкото да вегетираш, а да живееш — каза той.

— Господарю, това е ерес — с уважение му възрази Икор.

— Сигурно — отвърна весело Детринджър. — Но аз така мисля. А интуицията ми подсказва, че нещо ще се случи.

Икор повдигна рамене, но се радваше за душата на господаря си, защото мислеше, че въпреки надеждите на Детринджър, щеше да му се наложи да се примири с Единението с Вечната Самота.

3.

Капитан Едуард Мейкпийс Макмилън бе застанал в главната контролна кабина на изследователския кораб „Джени Линд“ и преглеждаше лентата, излизаща от координационния компютър серия 1100. Явно новата планета бе безопасна поне според измервателните възможности на корабните уреди.

Макмилън бе изминал дълъг път преди да достигне до този миг. Бриляnten петокурсник по естествени науки в университета в Таос, Макмилън бе защитил дипломна работа по ядрена теория и контрол. Докторската му дисертация, със заглавие „Някои предварителни бележки по определени решения, засягащи перспективите за междузвездно маневриране“, бе приета с ентузиазъм от комисията, а после публикувана с успех за масовия читател подзаглавие „Загубени и открити в далечния космос“. Това, плюс дългата му статия в „Природа“ под заглавие „Използването на теорията на отклоненията в модалностите за кацане на космическите кораби“, го направи единствения сериозен кандидат за капитан на първия междузвезден кораб на Америка.

Той бе висок, красив и добре сложен мъж. Реакциите му по отношение на навигацията бяха бързи и сигурни, а чувството му за единство с кораба бе изключително.

Взаимоотношенията му с хората бяха по-малко изключителни. Макмилън бе наказан с известна срамежливост, липса на самочувствие и неувереност, което пречеше при процеса на взимане на решения и което, колкото и възхитително да бе за някой философ, бе слабост за един лидер, който трябваше да ръководи хора.

На вратата се почука и полковник Кетелман влезе, без да си направи труд да изчака да бъде поканен.

— Там долу изглежда хубаво, а? — каза той.

— Планетарният профил е доста обещаващ — сухо отвърна Макмилън.

— Чудесно — продължи Кетелман, като гледаше без да разбира компютърната лента. — Нещо интересно долу?

— Доста неща — каза Макмилън. — Дори и толкова далечно наблюдение ни показва, че може да има уникални растителни структури. Освен това бактериалното изследване показва някои аномалии, които...

— Нямам предвид *тези* неща — прекъсна го Кетелман, показвайки естественото равнодушие, което военните от кариерата изпитват към бръмбари и растения. — Интересува ме нещо важно като чуждоземни армии и космически флоти. Такива работи.

— Няма никакви признаци за цивилизация — каза му Макмилън. — Съмнявам се, че изобщо ще открием следи от разумен живот.

— Е, нищо не се знае — с надежда произнесе Кетелман. Той беше строен, широкогърд и напорист мъж. Беше ветеран от кампанията за американска помощ '34 и се бе бил като майор в джунглите на западен Хондурас в така наречената Война на Юнайтед фрутс, която завърши като подполковник. Бе получил полковнишкия си чин по време на нещастното Въстание в Ню Йорк, когато лично бе повел хората си да щурмуват сградата на подземния трезор, а после бе удържал 42-ра улица, въпреки натиска на елитния гей-батальон.

Съвсем безстрашен, познат като войник на войниците, притежаващ неопетнено бойно досие, спечелил сам достатъчно богатство, приятел на много американски сенатори и тексаски нефтодобивници, както и неглупав, той бе спечелил желаното назначение като Комендант по ръководството на извънземните военни операции на борда на „Джени Линд“.

Сега очакваше отдавна мечтания момент, когато ще поведе бойния си отряд от двадесет морски пехотинци върху повърхността на петата планета. И въпреки показанията на уредите, Кетелман беше уверен, че долу може да ги очаква нещо, което да нападнат, обезобразят и убият, както бе намислил да направи.

— Има още нещо — каза Макмилън. — Открихме един космически кораб върху повърхността на планетата.

— Ааа! — възкликна Кетелман. — Знаех си аз, че ще има нещо! Само кораб ли забелязахте?

— Да. Малък кораб. Повече от двадесет пъти по-малък от нашия и вероятно без оръжия.

— Точно така са искали да ни накарат да си мислим, разбира се — каза Кетелман. — Чудя се къде ли са останалите.

— Какви останали?

— Останалите чужди кораби и екипажи, както и оръжейните им системи земя-космос и всичко останало.

— Присъствието на един космически кораб логически не предполага някой друг чужд кораб — каза капитан Макмилън.

— Така ли? Слушай, Мак, моята логика съм я изучил в джунглите на Хондурас — заяви Кетелман. — Тя казва, че ако откриеш един бандит с мачете, можеш да си сигурен, че ще намериш още поне петдесетина скрити в храстите, които чакат да ти отрежат ушите, ако им позволиш. И докато чакаш логически потвърждения, можеш да бъдеш убит.

— Там обстоятелствата бяха други — възрази капитан Макмилън.

— И какво от това?

Макмилън потръпна и се извърна. Трудно му беше да разговаря с Кетелман и го отбягваше доколкото можеше. Полковникът беше упорит и лесно раздразним, винаги готов за спор и слугуваше на определени разбирания, водещи началото си от скалите на почти непобедима глупост. Капитанът знаеше, че антипатията помежду им е взаимна. Той добре разбираше, че Кетелман го счита за нерешителен и неефективен, с изключение може би само на специалните научни области.

За щастие техните командни функции бяха строго определени и разделени. Или поне така бяха досега.

4.

Детринджър и Икор стояха под група дървета и гледаха как големия чуждоземен кораб кацна без грешка.

— Който и да пилотира този кораб, той е майстор от висока класа — каза Детринджър. — Искате ми се да се запозная с такова същество.

— Несъмнено ще имате този шанс — отвърна Икор. — Сигурно не е случайно това, че от цялата повърхност на планетата, те са избрали да кацнат почти до нас.

— Сигурно са ни открили — каза Детринджър. — И трябва да са решили да настъпват, точно както бих сторил аз в тяхното положение.

— Навярно е така — отговори Икор. — Но какво ще направите вие, имайки предвид *вашето* положение?

— Че какво, аз също ще настъпвам, разбира се.

— Това е исторически момент — каза Икор. — Представител на народа на Ферланг скоро ще се срещне с първите чуждоземни разумни същества. Каква ирония, че тази възможност се отдава на един престъпник!

— Възможността, както я нарече, е принудителна за мен. Уверявам те, че не съм я търсил. И между другото: Мисля да не казваме нищо за дребните ми разногласия с властите на Ферланг.

— Да не би да искате да излъжете по въпроса кой сте и какво правите тук?

— Това е доста грубо казано — отвърна Детринджър. — Нека речем, че ще спестя на народа си майтапа един престъпник да бъде първия му емисар при срещата с чужда раса.

— Ами... Предполагам, че така е правилно — съгласи се Икор.

Детринджър изгледа строго слугата си.

— Струва ми се, Икор, че ти не напълно одобряваш моите възгледи.

— Не, сър, не ги одобрявам. Но ви моля да разберете: аз съм ви безрезервно верен. Аз ще се жертвам заради вашето благополучие без да се колебая. Аз ще ви служа до смъртта и след нея, ако това е

възможно. Но верността към една личност е съвсем различна от религиозните, социални и морални принципи. Аз ви обичам, сър, но не мога да одобря действията ви.

— Е добре, поне си ми ясен — каза Детринджър. — А сега да се върнем към чуждоземните ни приятели. Един люк се отваря. Те излизат.

— Излизат войници — каза Икор.

5.

Новопристигналите бяха двукраки и имаха два горни крайника. Всеки един имаше само една глава, една уста и един нос, както и самия Детринджър. Нямаха видими опашки или антени. Явно бяха войници, ако се съдеше по оборудването, което носеха. Всеки един бе тежко натоварен с по всяка вероятност стрелково оръжие, газове и експлозивни гранати, излъчватели, атомни оръжия с близък обсег и още много други неща. Имаха персонални защитни облекла и главите им бяха покрити с прозрачни пластмасови балони. Двадесет бяха екипирани по този начин. Имаше и още един, очевидно командирът им, който на пръв поглед не носеше оръжие, а някаква гъвкава пръчка — вероятно показваща ранга му — с която се потупваше по горната част на левия крак, докато вървеше начело на войниците си.

Войниците напредваха разпръснати в редица, като се прикриваха умело зад естествени прегради и непрекъснато демонстрираха своята сила и съмнение към всичко. Офицерът вървеше право напред без да се крие и видът му явно показваше безстрашие, смелост или глупост.

— Мисля, че няма защо да се спотайваме повече зад тези храсти — каза Детринджър. — Време е и ние да тръгнем напред и да ги посрещнем с достойнството, с което е благословен един емисар на народа на Ферланг.

Той веднага пристъпи Напред и се насочи към войниците, последван от Икор. Детринджър бе великолепен в този момент. Смешното беше, че много приличаше на латвийския посланик Проколчуф, когато е бил представен за първи път в двора на Луи XIV.

6.

Всички на „Джени Линд“ бяха узнали за чуждоземния кораб, когато бяха на една миля от него. Така че когато се оказа, че на борда му е имало извънземен, който в този момент напредваше гордо за среща с морските пехотинци на Кетелман, никой не би трябвало да се изненада.

Но се изненадаха. Никой не беше подготвен да се срещне с истински, неподправен, странно изглеждащ, жив и ходещ *извънземен*. Това предизвика твърде много неочаквани проблеми. Като например какво да *каже* човек при първа среща с извънземен? Как да преживее историческата грандиозност на този момент? Каквото и да речеш, то ще прозвучи като „доктор Ливингстън, предполагам?“. Хората ще ти се смеят. С векове ще се подиграват на думите ти — префърцунени и банални. Срещата с извънземен носеше огромен потенциал от усложнения.

И капитан Макмилън, и Кетелман припряно подбираха и отхвърляха първоначални реплики и тайничко се надяваха, че на компютъра-преводач С31 ще му изгори някой транзистор. Морските пехотинци се молеха: „Господи, дано не заговори на *мен*“. Дори и корабният готвач си мислеше: „Боже, той сигурно първо ще поиска да разбере с какво се храним.“

Но Кетелман бе поел командването.

— По дяволите — мислеше той. — Сигурно няма да ми се наложи аз пръв да говоря с него, проклето да е.

Той забави ход, за да позволи на хората си да минат пред него. Но те спряха на местата си, в очакване заповедите на полковника, защото *те* пък, дявол да го вземе, нямаше да заговорят първи с оня. Капитан Макмилън, останал малко зад морските пехотинци, също се спря, съжалявайки, че е облякъл парадната си униформа с всички декорации. Сега беше най-представителният човек на бойното поле и просто беше сигурен, че чуждоземецът ще се насочи право към него и ще му заговори.

Всички земляни бяха застанали мирно. Чуждоземецът продължи да напредва. Сред земните редици притеснението отстъпи пред паниката. Морските пехотинци гледаха чуждоземеца и мислеха: „Исусе, какво става?“ Те се помръднаха, явно готови да побегнат. Кетелман забеляза това и си помисли: „*Те ще изложат Корпуса и мен!*“

Тази мисъл го отрезви. Той внезапно си спомни за журналистите. Да, журналистите! Нека журналистите да го направят! Нали затова им плащат!

— Взвод, мирно! — извика той и после изкомандва свободно.

Чуждоземецът спря, вероятно да разбере какво става.

— Капитане! — извика полковникът. — Предлагам за този исторически момент да отвържем, тоест *да извикаме журналистите!*

— Отлично предложение! — отвърна капитан Макмилън и издаде заповед журналистите да бъдат изведени от състоянието на хибернация и веднага да бъдат доведени.

След това всички зачакаха да пристигнат журналистите.

7.

Журналистите се намираха в специално помещение. На вратата имаше табела: „ХИБЕРНАЦИОННА. Влизането забранено, с изключение на упълномощения персонал.“ Под него на ръка бе написано: „Не ни будете, освен в случай на извънредно важни новини.“

Вътре в помещението, всеки изпънат върху отделна койка, се намираха четирима журналисти и една журналистка. Те всички бяха решили, че ще бъде пълна загуба на субективно време, ако останат в будно състояние по време на скучните години, които бяха необходими на „Джени Линд“ да достигне някаква цел. Така че всички бяха решили да останат в състояние на хибернация, при условие да бъдат разбудени веднага, ако се случи нещо, което си заслужава да бъде описано като новина. Бяха оставили на капитан Макмилън, който бе работил като репортер на „Феникс сън“ по време на първите си години от следването в университета в Таос, правото да реши какво означава „новина“.

Рамон Делгадо, шотландският инженер със странна жизнена история, получи заповедта да събуди журналистите. Той извърши необходимите настройки на индивидуалните им жизнеосигурителни системи. След петнадесет минути те всички бяха почти в съзнание и започнаха да разпитват какво се е случило.

— Кацнахме на една планета — каза Делгадо. — От земен тип е, но като че ли няма цивилизация, нито пък някакви разумни същества.

— И *затова* ли ни събуди? — попита Кебрада от югоизточния вестникарски синдикат.

— Има още — продължи Делгадо. — На планетата има чуждоземен космически кораб и ние срещнахме разумен извънземен.

— Е, това е нещо друго — заяви Милисънт Лопес от „Дамска мода“. — Случайно да си забелязал с какво е облечен чуждоземецът?

— Можеш ли да оцениш доколко е разумен? — попита Матеос Упман от „Ню Йорк Таймс“ и „Л. А. Таймс“.

— И какво е казал? — попита Ангел Потемкин от ЕнБиСи — СиБиЕс — АБеЦе.

— Нищо не е казал — отговори инженер Делгадо. — Още никой не е говорил с него.

— Да не би да твърдиш, че първият срещан от хората на Земята извънземен седи навън като някой тъпанар и *никой не взема интервю от него?* — попита Е. К. Кетцала от западния вестникарски синдикат.

Журналистите хукнаха навън от хибернационната, като някои влачеха подире си още неоткачените тръби и кабели. Спряха само да вземат магнетофоните си от репортерската кабина и хукнаха навън.

Там, примигвайки под силното слънце, трима от тях грабнаха компютъра-преводач С31. Всички хукнаха напред, като разпръснаха морските пехотинци встрани и заобиколиха чуждоземеца.

Упман включи С31, взе един от микрофоните и подаде другия на извънземния, който се поколеба за миг, но после го взе.

— Проба, едно, две, три — каза Упман. — Разбрахте ли какво казах?

— Казахте „проба, едно, две, три“ — отвърна Детринджър и всички въздъхнаха с облекчение, тъй като първите думи към хората от Земята на първия извънземен вече бяха изречени, а Упман щеше да изглежда като истински идиот в учебниците по история. Но на Упман не му пукаше как щеше да изглежда, щом щеше да *бъде* вписан в учебниците по история и затова започна направо интервюто, което сториха и останалите.

Детринджър трябваше да разкаже с какво се храни, колко дълго и колко често спи, какъв е сексуалният му живот и различията му от момите на Ферланг, какво е първото му впечатление от земляните, каква е личната му философия, колко съпруги има и как се справя с тях, колко деца има, какво е самочувствието му, с какво се занимава, има ли хоби, интересува ли се или не от градинарство, как си почива, дрогирал ли се е някога и по какъв начин, какви са извънсемейните му сексуални контакти, ако има такива, с какви спортове се занимава, какви са възгледите му за междузвездното приятелство между разумните раси, предимствата или недостатъците на притежаването на опашка и още много неща.

Чувствайки се вече малко засрамен от това, че не е изпълнил официалните си задължения, капитан Макмилън пристъпи напред и

спаси чуждоземеца, които правеше смели опити да обясни необяснимото на журналистите.

Полковник Кетелман също се приближи, тъй като все пак той отговаряше за сигурността и негово задължение беше да проникне дълбоко в природата и намеренията на един чуждоземен.

Между двамата ръководители последва кратък спор по въпроса кой би трябвало да проведе първата среща с Детринджър или дали да я проведат съвместно. Накрая бе решено, че Макмилън, като символичен представител на народите на Земята, трябва да се срещне пръв с извънземния. Но се разбраха това да бъде чисто церемониална среща. След това щеше да го подхване Кетелман, който да проведе работна среща.

Това разреши спора и Детринджър тръгна с Макмилън. Морските пехотинци се завърнаха в кораба, поставиха оръжията си на стойките и се захванаха да си лъскат обувките.

Икор остана по-назад. Представителят на новинарските предавания за средния Запад го хвана за интервю. Този представител, Мелхиор Карера, бе нает също така да пише статии за „Популярна механика“, „Плейбой“, „Ролинг стоун“ и „Списание за инженерите по автоматика“. Интервюто беше интересно.

8.

Разговорът на Детринджър с капитан Макмилън протече много добре. Те имаха относително еднакви възгледи по повечето въпроси, двамата притежаваха естествена тактичност и всеки беше готов да се отнесе с разбиране към гледната точка на другия. Те се харесаха взаимно и капитан Макмилън почувства известно учудване от мисълта, че Детринджър за него бе по-малко чужд отколкото полковник Кетелман.

Разговорът с Кетелман, който последва веднага след това, бе нещо съвсем различно. След кратки поздравления, Кетелман се насочи направо към същността на въпроса.

— Какво правиш тук? — попита той.

Детринджър бе подготвен за необходимостта да обясни положението си.

— Аз съм авангард на космическите сили на Ферланг — каза той. — Бях захвърлен далеч от курса си от една буря и кацнах тук, тъй като горивото ми свърши.

— Значи си откъснат — заяви Кетелман.

— Да, наистина. Временно, разбира се. Щом хората ми успеят да съберат необходимото оборудване и персонал, те ще изпратят спасителен кораб да ме прибере. Но това ще отнеме известно време. Така че ако нямате нищо против да ми заемете малко гориво, аз ще ви бъда дълбоко благодарен.

— Хммм — каза полковник Кетелман.

— Моля?

— Хммм — отговори компютърът преводач С31. — Това е възпитан начин на земните хора за отбелязване на известен период мълчаливо обмисляне.

— Има и много други значения — прекъсна го Кетелман. — „Хммм“ всъщност не означава нищо. Казваш, че ти трябва гориво ли?

— Да, полковник — отвърна Детринджър. — Съдейки по разнообразни външни белези, аз мисля, че двигателните ни системи са

съвместими.

— Двигателната система на „Джени Линд“ — започна С31.

— Чакай, това е *секретно* — прекъсна го Кетелман.

— Не е — отвърна С31. — Всеки на Земята използва тази система през последните двадесет години и миналата година информацията бе официално разсекретена.

— Хммм — изръмжа полковникът и загледа нещастно, докато С31 обясняваше двигателната система на земния кораб.

— Точно както си мислех — каза Детринджър. — Няма да ми се налага даже да модифицирам формулата. Мога да използвам горивото направо. Ако можете да ми заемете, разбира се.

— О, няма проблеми — заяви Кетелман. — Имаме достатъчно. Но мисля, че първо трябва да поговорим по някои въпроси.

— Какви? — запита Детринджър.

— Например дали е в интерес на нашата сигурност да ти дадем гориво.

— Не разбирам какъв е проблемът — каза Детринджър.

— А той е ясен. Ферланг явно е високоразвита технологична цивилизация. Като такива, вие сте потенциална заплаха за нас.

— Скъпи ми полковник, нашите планети са в различни галактики.

— И какво от това? Ние, американците, винаги сме водили войни колкото е възможно по-далеч от родината си. Може би вие, ферлангците, се придържате към същия принцип. Какво значение има разстоянието, щом като изобщо може да се измине?

Детринджър въздържа нервите си.

— Ние сме мирен народ — каза Детринджър. — Нашата военна доктрина е отбранителна и ние дълбоко вярваме в междузвездното приятелство и сътрудничество.

— Така казваш — отвърна Кетелман. — Но как мога да бъда сигурен?

— Полковник — каза Детринджър, — не сте ли малко... — Той не успя да намери точната дума и я изрече на собствения си език. — *Юрмугуахт*.

С31 заговори:

— Той иска да попита дали не сте малко параноик.

Кетелман се наежи. Нищо не го ядосваше повече от намеци за параноя. Това го караше да се чувства преследван.

— Не ме обиждай — каза той заплашително. — Не мислиш ли, че мога да заповядам да те убият и да унищожат всяка следа от кораба ти в интерес на земната сигурност? Докато твоите хора стигнат дотук, нас отдавна няма да ни има и ферлангците или както ги наричате, няма да знаят нищичко за нас.

— Това би било едно много разумно действие по отношение на сигурността — отвърна Детринджър, — ако само не съществуваше факта, че аз изпратих радиограма на хората си още щом видях кораба ви и продължих да предавам чак до момента, когато излязох да се срещна с вас. Казах на командването на базата всичко, което можеше за вас, включително и научно предположение за типа слънце, отговарящо на вашия физически тип. Също и предположение за посоката, в която се намира вашия свят, базирано на йонно-следови анализ.

— Умничък си ми ти, а? — изрече подигравателно Кетелман.

— Освен това казах на хората си, че ще поискам гориво от вашите явно изобилни запаси. Предполагам, че ако ми откажете тази услуга, те ще го сметат като извънредно враждебен акт.

— Никога не съм мислил по този въпрос — каза Кетелман. — Хммм. *Имам* заповеди да не предизвиквам междузвезден инцидент...

— Тогава... — въпросително го изглежда Детринджър и зачака.

Последва дълго и неудобно мълчание. На Кетелман никак не му харесваше да окаже едва ли не военна помощ на същество, което можеше да се превърне в следващия му противник. Но май нямаше друг изход.

— Добре — каза той. — Ще изпратя горивото утре.

Детринджър му благодари и заразказва открито и честно за огромното и комплексно въоръжение на ферлангските междузвездни въоръжени сили. Той малко преувеличаваше. Всъщност нито дума от казаното не беше вярна.

9.

Рано сутринта на другия ден един човек с бидон гориво пристигна до кораба на Детринджър. Той му каза да го остави където намери за добре, но човекът настоя да го пренесе лично през малката кабина на корабчето и да го излее в резервоара. Каза, че полковникът така бил заповядал.

— Е, започнахме — каза Детринджър на Икор. — Само още около шейсетина бидона и ще сме готови.

— Но защо ги изпращат един по един? — попита Икор. — Това е доста неефективно.

— Няма значение. Зависи какво се надява да получи в замяна Кетелман.

— Не ви разбирам — каза Икор.

— Няма значение. Надявам се да не е нищо важно. Ще почакаме и ще разберем.

Те чакаха дълго. Накрая настъпи вечер, но повече гориво не бе доставено. Детринджър отиде до земния кораб. Той отблъсна репортерите настрани и поиска да говори с Кетелман.

Един ординарец го заведе в каютата на полковника. Помещението бе обзаведено скромно. На стените имаше няколко рамки — два реда медали, окачени върху черно кадифе в солидна златна рамка, снимка на доберман пинчер с оголени зъби и смалена глава, сплескана оттук-оттам по време на стачката в Тегусигалпа. Самият полковник, обут във военни шорти, стискаше с ръцете и краката си гумени топчета.

— Да, Детринджър, с какво мога да ти бъда полезен? — попита полковникът.

— Дойдох да попитам защо престанахте да ми изпращате гориво — каза Детринджър.

— Така ли? — Кетелман пусна топчетата и се настани в един стол с висока кожена облегалка, върху която бе отпечатано неговото

име. — Е, ще ти отговоря с въпрос. Детринджър, как си успял да изпратиш радиograma на своите, след като нямаш радио?

— Кой каза, че нямам?

— Изпратих инженер Делгадо при теб с първия бидон гориво — отвърна Кетелман. — Той имаше заповед да види какъв тип радио използваш. Каза ми, че няма и помен от радиостанция в кораба ти. А инженер Делгадо е специалист по тези въпроси.

— Нашите уреди са миниатюризирани — каза Детринджър.

— Нашите също. Но въпреки това е необходима доста апаратура, каквато ти май нямаш. Освен това ще ти кажа, че откакто се приближихме до тази планета, ние прослушваме всички честоти. И не сме хванали никакви предавания.

— Мога да обясня — каза Детринджър.

— Моля.

— Съвсем просто е. Излъгах.

— Това е очевидно. Но не обяснява нищо.

— Не бях сигурен във вас. Ние, ферлангците също си имаме тайни. Докато не разберем повече за вас е съвсем нормално да ви кажем за себе си колкото е възможно по-малко. Щом като бяхте достатъчно наивни да повярвате, че разчитаме на толкова примитивна система за комуникации като радиото, това щеше да ни даде малко предимство в случай, че се срещнем някога като неприятели.

— Тогава как се свързвате? Или изобщо не се свързвате?

Детринджър се поколеба.

— Мисля, че няма значение, че ви го казвам — заяви той. — Рано или късно пак щяхте да научите, че ние сме телепати.

— Телепати? Ти казваш, че можеш да изпращаш и получаваши мисли?

— Точно така — каза Детринджър.

Кетелман го изгледа.

— Добре, какво мисля сега? — попита той.

— Мислите, че съм лъжец — каза Детринджър.

— Вярно — съгласи се Кетелман.

— Но това беше очевидно и аз не съм го научил, четейки мислите ви. Ние, ферлангците, имаме телепатични възможности само помежду си.

— Знаеш ли какво? — заяви полковник Кетелман. — Все пак аз мисля, че ти си един проклет лъжец.

— Разбира се — отвърна Детринджър. — Проблемът ви е дали сте сигурен.

— Сигурен съм, по дяволите — мрачно произнесе Кетелман.

— Но достатъчно ли е това? Говоря за изискванията на вашата сигурност. Помислете само. Ако казвам истината, тогава вчерашното ви решение да ми дадете гориво важи и за днес. Съгласен ли сте?

Полковникът кимна сърдито.

— Ако пък лъжа и вие ми дадете гориво, няма да загубите нищо. Вие ще сте помогнали на приятел в беда, като по този начин аз и народът ми ще сме ви задължени. Това ще бъде обещаващо начало на нашите взаимоотношения. А при положение, че нашите две раси навлизат дълбоко в космоса, те неизбежно ще се срещнат отново.

— Предполагам, че наистина е неизбежно — каза Кетелман. — Но аз мога да те изоставя тук и да отложам официалното запознанство, докато не се подготвим по-добре.

— Можете да се *опитате* да отложите следващия контакт — каза Детринджър. — Но той все пак може да се случи всеки момент. А сега е вашият шанс да положите едно добро начало. Следващият път може да не бъде толкова благоприятен.

— Хммм — изръмжа Кетелман.

— Така че е напълно разумно да ми помогнете, дори и да лъжа — продължи Детринджър. — И не забравяйте, че може и да говоря истината. В такъв случай, отказът ви да ми дадете гориво ще бъде сметен за изключително враждебен акт.

Полковникът се разхождаше напред-назад из тясната каюта. После се извърна яростно.

— Ти умееш дяволски добре да убеждаваш!

— Просто имам късмет, че логиката е на моя страна — отвърна Детринджър.

— Прав е — намеси се компютърът-преводач С31. — По отношение на логиката.

— Млъквай! — извика му Кетелман.

— Мислех, че съм задължен да ви го кажа — измърмори С31.

Полковникът престана да се разхожда и почеса челото си.

— Детринджър, отивай си — изморено произнесе той. — Ще ти изпратя горивото.

— Няма да съжалявате — каза Детринджър.

— Вече съжалявам — измърмори Кетелман. — Моля те, отивай си.

10.

Детринджър се върна бързо в кораба си и съобщи добрата новина на Икор.

— Мислех, че няма да го направи — каза той.

— Той също — отвърна Детринджър. — Но успях да го убедя. — И той разказа на Икор разговора си с полковника.

— Значи излъгахте — тъжно произнесе Икор.

— Да. Но Кетелман знае, че го излъгах.

— Тогава защо ви помага?

— От страх, че евентуално може и да съм казал истината.

— Лъжата е не само грях, а и престъпление, господарю.

— Но да си позволя да остана на това място е още по-лошо — заяви Детринджър. — Това би било просто пълна глупост.

— Гледната ви точка е най-малкото странна.

— Може би ще бъде по-добре да не дискутираме този въпрос повече — каза Детринджър. — Имаме да свършим някои работи. Като например да излезеш навън и да ми намериш нещо за ядене.

Слугата се подчини мълчаливо, а Детринджър седна пред звездния атлас, с надеждата да измисли накъде да се насочи ако успее да се измъкне от тази планета.

11.

Утрото настъпи ярко и прекрасно. Икор отиде на земния кораб, за да поиграе на шах с робота-мияч на чинии, с когото се беше запознал предния ден. Детринджър зачака горивото.

Не бе много изненадан, когато стана пладне, а не бе изпратено никакво гориво. Но бе разочарован и обезсърчен. Почака още два часа и отиде до „Джени Линд“

Изглежда го бяха очаквали, защото веднага го заведоха в офицерската каюткомпания. Полковник Кетелман се бе настанил в дълбоко кресло. От двете му страни стояха изправени въоръжени морски пехотинци. Изражението на полковника беше строго, но по измореното му лице се виждаше и нещо като злобна радост. Наблизо бе седнал капитан Макмилън, но неговото изражение бе непроницаемо.

— Е, Детринджър — каза полковникът. — Какво има сега?

— Дойдох да попитам за горивото, което ми обещахте — отговори Детринджър. — Но сега разбирам, че нямате намерение да изпълните обещанието си.

— Разбрал си ме напълно погрешно — каза полковникът. — Аз наистина имах намерение да дам гориво на един член на въоръжените сили на Ферланг. Но онова, което виждам пред себе си, не е такава личност.

— Ами какво виждате тогава? — попита Детринджър.

Кетелман прикри една гадна усмивка.

— Ами виждам един престъпник, осъден от Върховния съд на собствената си нация. Виждам един тип, чиито лоши постъпки са били преценени като без прецедент в анализите на модерното ферлангско правосъдие. Виждам същество, чието ужасяващо поведение е предизвикало най-жестоката присъда, позната на народа му, а именно, натирване завинаги в далечния космос. Това виждам аз пред себе си. Или ще го отречеш?

— За момента нито отричам, нито потвърждавам — каза Детринджър. — Първо искам да знам източника на тази забележителна информация.

Полковник Кетелман кимна към един от морските пехотинци. Войникът отвори една врата и въведе Икор, следван от робота-мияч на чинии.

Механичният слуга възкликна:

— О, господарю! Аз казах на полковник Кетелман истината за събитията, довели до нашето изгнание на тази планета. И ви предадох! Моля за привилегията за моментално самоунищожение, което не е достатъчно наказание за моето предателство.

Детринджър мълчеше и мислеше усилено.

— Икор, защо предаде господаря си? — попита капитан Макмилън.

— Нямах друг избор, капитане! — изплака нещастният механизъм. — Преди да ми разрешат да придружа моя господар, властите на Ферланг вкараха определени заповеди в паметта ми, които се задействат по този проклет начин.

— Какви бяха тези заповеди? — попита Макмилън.

— Отнасят се до прикритата дейност като полицай и надзирател, които властите ми вмениха по насилствен начин. Те изискват да предприема съответни действия, в случай че Детринджър, по някакво чудо, успее да се измъкне от заточението и смъртта.

Роботът-мияч на чинии се намеси:

— Той ми разказа за това вчера, капитане. Аз го помолих да не се подчини на заповедите. Струваше ми се много подла постъпка, сър, ако разбирате какво искам да кажа.

— И аз се противопоставях толкова дълго, колкото можех — каза Икор. — Но когато възможността господарят ми да се измъкне стана съвсем реална, принудата да я предотвратя стана твърде силна. Само внезапното разкъсване на специалните връзки би могло да ме спре.

— Аз му предложих да го направя, сър — намеси се роботът-мияч на чинии. — Но единствените инструменти, с които разполагах, бяха вилици, лъжици и ножове.

— Аз с удоволствие бих се подложил на операцията. Наистина. Даже исках да се унищожа, за да не позволя и една дума да се изплъзне от предателската ми уста — каза Икор. — Но властите на Ферланг бяха

помислили за такава възможност и аз бях принуден да не позволявам доброволно да бъда повреден или унищожен, докато не съм изпълнил задължението си. И въпреки това аз устоях до тази сутрин, а после силите ме напуснаха поради стойностния конфликт, който преживявах. И аз дойдох при полковник Кетелман и му казах всичко.

— Ето ви я цялата мръсна история — обърна се Кетелман към капитана.

— Не съвсем — тихо произнесе капитан Макмилън. — Какви са престъпленията ти, Детринджър?

Детринджър ги изреди с твърд глас — своите Актове на невероятна грубост, Съзнателно неподчинение и последния Акт на открито, злонамерено насилие. Икор кимна в мрачно съгласие.

— Мисля, че чухме достатъчно — каза Кетелман. — Сега ще произнеса присъдата си по това дело.

— Един момент, полковник — прекъсна го капитан Макмилън. Той се обърна към Детринджър. — Сте ли сега или бил ли сте по друго време член на въоръжените сили на Ферланг?

— Не — каза Детринджър и Икор потвърди изявлението му.

— Тогава, това същество е цивилен — заяви капитан Макмилън. — И трябва да бъде съдено и осъдено от гражданска власт, а не от военна.

— Е, не съм съвсем сигурен — каза Кетелман.

— Положението е съвсем ясно — настоя капитан Макмилън. — Той е цивилен и е съден от цивилен съд. Между неговия и нашия народ не съществува положение на война. Следователно, проблемът не е военен.

— И въпреки това, мисля, че аз трябва да се заема — настоя Кетелман. — Аз знам повече от вас, сър, по тези въпроси. Моите уважения.

— Аз ще отсъдя — твърдо заяви Макмилън. — Освен ако не желаете да завземете командването на този кораб с оръжие.

Кетелман поклати глава.

— Няма да позволя да бъде опетнена *моята* кариера. Съдете вие. Капитан Макмилън се обърна към Детринджър.

— Господине — заговори той. — Трябва да ме разберете. Аз не мога да се ръководя от лични пристрастия по вашия въпрос. Вашата

държава ви е осъдила и би било неподходящо, необмислено и невъзпитано да отменям подобна присъда.

— Дяволски вярно — възкликна Кетелман.

— Поради това аз продължавам вашата присъда за вечно изгнание. Нещо повече, аз ще я утежня дори.

Полковникът се ухили. Икор изстена отчаяно. Роботът-мияч на чинии измърмори:

— Горкичкият!

Детринджър остана неподвижен и гледаше капитана право в очите.

Макмилън продължи:

— Този съд постановява затворникът да продължи изгнанието си. Във връзка с това, съдът постановява, че престоят на затворника върху тази приятна планета е в противоречие с намеренията на властите на Ферланг. Поради това, вие, Детринджър, трябва да напуснете това убежище веднага и да се завърнете в пустотата на космоса.

— Това е удар за него — обади се Кетелман. — Знаете ли, капитане, наистина не съм вярвал, че притежавате подобна твърдост.

— Радвам се, че одобрявате присъдата — каза капитан Макмилън. — И във връзка с това ви нареждам да проследите изпълнението на присъдата.

— За мен ще бъде удоволствие.

— Ако използвате всичките си хора, аз съм изчислил, че можете да напълните резервоарите за гориво на затворника за два часа. Щом приключите, той трябва веднага да напусне тази планета — каза Макмилън.

— Ще го накарам да тръгне преди да се стъмни — заяви Кетелман. После се досети. — Хей! Гориво за резервоарите! Та Детринджър точно това искаше!

— Съдът не се интересува от това какво иска или не иска затворника — заяви Макмилън. — Неговите желания не влияят на присъдата, издадена от съда.

— Но, проклето да е, не разбирате ли, че вие му *позволявате да тръгне?* — възмути се Кетелман.

— Аз го *задължавам* да тръгне — каза Макмилън. — Това е нещо напълно различно.

— Ще видим какво ще кажат по този въпрос на земята — заплашително изръмжа Кетелман.

Детринджър се поклони, за да покаже, че се подчинява. После, като се мъчеше да запази строго изражение, той напусна кораба на Земята.

12.

Привечер Детринджър излетя. Верният Икор беше с него, сега по-верен отвсякога, тъй като се бе освободил от принудата. Скоро те се намираха дълбоко в космоса.

— Господарю, къде отиваме? — попита Икор.

— Към някой прекрасен нов свят — отговори Детринджър.

— Или може би към смъртта?

— Може би — каза Детринджър. — Но след като сме с пълни резервоари, не мога да мисля за такива работи.

Те мълчаха известно време.

— Надявам се капитан Макмилън да не си навлече неприятности заради това — каза Икор.

— Той ми се струва достатъчно способен да се грижи за себе си — отвърна Детринджър.

13.

След като се върнаха на Земята, действията на капитан Макмилън предизвикаха буря от противоречия. Преди да се достигне до официално решение обаче, между Ферланг и Земята бе осъществен втори, вече официален контакт. Случаят „Детринджър“ неизбежно бе споменат и бе счетен за твърде сложен, за да се вземе прибързано решение. Въпросът бе възложен за проучване на комисия от юристи от двете планети.

Този случай осигури работа на петстотин и шест ферлангски и земни адвокати. Години по-късно се чуваха мнения „за“ и „против“, когато Детринджър вече си бе намерил безопасно убежище и уважавана позиция сред народите Оменке от цивилизацията на далечните звезди.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.